

A képviselőház ülése.

(Saját tudósítónktól.) A képviselőház pénteki ülésén Hegedüs Lóránt, a pénzügyi bizottság előadója beterjesztette az indemnitásról szóló jelentést, melyet szerdán fog tárgyalni a Ház. Ugyancsak pénteken nyújtotta be a horvát pénzügyi egyezmény meghosszabbításáról szóló jelentését is, melynek tárgyalása az indemnitás után fog következni. A pénteki ülésen terjesztette be Apponyi interpellációját a kiegyezésről, melyre Tisza István miniszterelnök mindjárt válaszolt. A munkapárti folyosón beszélgetnek a legtöbben. Tisza István miniszterelnök Beöthy Pál elnökkel tanácskozik. Sok szó esik a volhyniai harcokról s általános a bizakodás abban, hogy az oroszok frontáttörési kísérlete sehol sem fog sikerülni.

Beöthy Pál elnök néhány perccel fél 11 óra után megnyitotta az ülést. Jelentette, hogy a királytól a Ház üdvözlétére a következő választávirat érkezett:

„A magyar országgyűlés képviselőházával együtt megindultam emlékezem vissza a mai évfordulón a 49 és előtt történt koronázásra, amellyel a korona és a nemzet bizalommal teljes együttműködése biztosítva lett és ezzel magyar királyságom részére a zavartalan haladás útja megnyílt. A monarchia és a magyar állam ujjaalakulásának akkor letett szilárd alapjai tették lehetővé, hogy a magyar nemzet azóta hatalmasan fejlődve, az állami létünk védelméért folytatott küzdelmünkben megállja a helyét. Megelégedéssel fogadom tehát az én és a nemzet eme közös emléknapiján a képviselőház hódolatát és a nemzettel együtt biztosan remélem, hogy hősiiesen küzdő seregünk ki fogja vinni a biztosított és áldást hozó békét. A képviselőház hű ragaszkodásának meleg nyilvánításáért szíves köszönetemet küldöm.

Ferencz József.

A képviselőház elnöke ezután felolvasta Károly Ferencz József trónörökös, továbbá Frigyes főherceg tábornagy és Jenő főherceg vezérezredes köszönő táviratait, amelyeket a Ház szintén olyan lelkes éjenzéssel vett tudomásul, mint a király köszönő táviratát.

Jenő főherceg távirata kiemeli, hogy csapataink sorában a magyar nemzet fiatal vitézséggel harcolnak és kiváló érdemeket szereztek.

Az elnök kijelentette, hogy gróf Apponyi Albert a kiegyezési tanácskozások tárgyában sürgős interpellációra kért és kapott engedélyt. Az interpellációt a napirend letárgyalása után fogja előterjeszteni.

Beck Lajos indítványt jegyzett be a birtokpolitika reformjáról s e célból országos bizottság kiküldését kívánja.

Hegedüs Lóránt beterjesztette az indemnitásról és a horvát pénzügyi egyezményről szóló bizottsági jelentést.

Ezután Apponyi Albert tette meg interpellációját. Kijelenti, hogy a kiegyezési tanácskozás dolgában nem kíván azokkal az elvi szempontokkal foglalkozni, amelyek ebben a kérdésben pártját elválasztják a kormánytól. Csakis azokra a gyakorlati szempontokra tér ki: időszerű-e és lehetséges-e a közgazdasági és közjogi kérdést a világháború alatt megoldani. Nyomatékosan han-

goztatja, hogy elutasító álláspontja van a tíz évnél hosszabb kiegyezéssel szemben. Közgazdasági szempontból lehetetlennek tartja, hogy a mostani nagy bizonytalanság közepette rendezni lehessen ilyen fontos problémát. Éppen a világháború mutatta meg, hogy mindazok az előrelátások és felvételek, melyek tudományosan is meg voltak alapozva, hálomra buktak és éppen ezért le kell szögeznie, hogy belső meggyőződése szerint a mostani idő nem alkalmas a közgazdasági feladatok megoldására, a hosszabb megkötöttséget pedig egyenesen perhorreszkálja. Sürgősnek tartotta ennek a megállapítását, nem hiúsági szempontból, hanem azért, mert ő maga is résztvesz olyan megbeszéléseken, melyek az osztrák közvélemény helyes irányítását és a két állam erkölcsi kohézióját célozzák. Éppen ezért a Lajtán túli tényezőket is figyelembe kell venni azokra a következményekre, amelyek ilyen időszerűtlen megállapítással járnak. A mostani döntést vakmerőségnek tartja.

(Tisza a kiegyezésről és más nagyfontosságú gazdasági tranzakcióról.)

A háború alatt lemondottunk a normális ut követéséről és meghosszabbítottuk a képviselőház mandátumának jogkörét, amivel nemcsak azt a jogot, hanem azt a kötelezettséget is átruháztuk a képviselőházra, hogy megoldja azokat a kérdéseket, amelyek elhalasztása a nemzet érdekének sérelmét eredményezhetné. Végzetes hiba volna bármily nagy kérdést megoldani, ha a nemzet érdeke nem követelné, de éppen oly végzetes hiba volna kitérni azoknál a kérdéseknél, amelyek elhalasztása végzetes kárt okozna a gazdasági kérdések terén is. Én nagyon szeretném a komoly törekvést, hogyha lehetne oly alakulást adni az eseményeknek, amelyeknél fogva a kiegyezési kérdéseket a két kormány egymás között tisztába hozhatja annyira, hogy akcióképességét a külföldön biztosíthassa és azután a Magyarország és Ausztria közötti kiegyezést és esetleg bizonyos nagyfontosságú más gazdasági tranzakciót hozna az országgyűlés elé és pedig lehetőleg az új országgyűlés elé. Az iránt azonban egyáltalában nem vállalhatok garanciát, hogy ezt az utat tőlünk nem függő körülmények nem fogják-e lehetetlenné tenni és hogy nem lesz-e szükség befejezett tényeket teremteni, mielőtt az új választások bekövetkezhetnének volna és az új képviselőház e kérdésekben határozott volna. Nézetem szerint úgy a kormánynak, mint a képviselőháznak tudnia kell a nemzet iránti kötelezettségét. Kérem a Házat, hogy válaszat tudomásul venni szíveskedjék.

Gróf Apponyi Albert kijelenti, hogy a választ nem veheti tudomásul, mert a miniszterelnök a hosszú kiegyezésre vonatkozólag nem válaszolt.

Gróf Tisza István miniszterelnök kijelenti és kéri a Házat, hogy hallgatásából senki se vonjon le konzekvenciát. Az a meggyőződése, hogy a kiegyezési kérdésben hallgatnia kell. Tiltakozik az ellen, hogy

hallgatásából bárki is bármily konzekvenciát levonjon.

Gróf Apponyi a választ tudomásul veszi, sajnálattal látja, hogy a miniszterelnök nem hajlandó a kiegyezés időtartamáról felvilágosítást adni és kijelenti, hogy ebben az országban a hosszú kiegyezés a legnagyobb elkeseredést eredményezné és ez csak fokozná a mostani nagy ellentéteket. Határozottan tiltakozik a hosszú lejáratu kiegyezés ellen.

A Ház többsége a miniszterelnök választát tudomásul veszi. Ezzel az ülés véget ért.

A Mezőgazdasági Részvénytársaság.

— A szegedi indítvány a mezei gazdálkodás terén új korszakot nyit. —

(Saját tudósítónktól.) Az az indítvány, a melyet a többtermelés meghonosításának szolgálatára alakítandó Mezőgazdasági Részvénytársaság megalakítása érdekében adtak be a városnak, már is országsszerte kelt visszhangot. A legtöbb budapesti lap részletesen ismerteti az indítványt. Az Ujság pénteki számában a következő megjegyzéseket fűzi a Szegeden megindított mozgalomhoz:

— Amiben évtizedek gyakorlati tapasztalata nem tudott döntő változást előidézni, azt a háború által teremtett viszonyok kényszerűsége mint elkerülhetetlen feladatokat állítja előtérbe. Ez a megállapítás nemesak az ipari termelésben észlelhető bámulatos ujitásokból tűnik ki, hanem abban is, hogy mezőgazdasági termelésünk avult formái és eszközei új és eleven elhatározásokkal s munkával kezdenek kieserődni. Rendkívül fontos, nagyjelentőségű fordulat ez, amelynek minden tünetét gondosan fel kell jegyeznünk és fokozott figyelemben részesítenünk. Ebből a szempontból valóban őszinte örömmel emlíjtük most, hogy Szegeden rendkívül fontos kezdeményezés történt, melynek további fejlődése elé a legteljesebb érdeklődéssel tekintünk. Tudni kell, hogy a városnak 70.000 hold földje van, melyet rendszerint bérbe adott ki, most azonban a drágaság problémája azt a gondolatot érlelte meg, hogy e földeknek helyesebb kihasználása céljából részvénytársaság alakíttassék, mely amellett, hogy mintagazdaságot teremtené, egyúttal a többtermelés elvét a gyakorlatban is megvalósítaná. A nagyfontosságú indítvány hivatva van a mezei gazdálkodás terén új korszakot nyitni nemesak Szeged város, de a vidék östermelése tekintetében is.

A többtermelés nagy jelentőségéről értékes cikket írt Lendvai Jenő, a temesvári kereskedelmi és iparkamara titkára. A cikk megemlíti, hogy a németországi lapok híradása szerint Mannheimban Süddeutsche Gesellschaft für Landwirtschaft elnevezéssel társaságot szerveztek, amely egyelőre 15

Alkalmi könyvvásár Várnay L. könyvkereskedésében, Szegeden.

== Az irodalom legnagyobb kincsei rendkívül leszállított áron szerezhetők be ==
1916. június 20-ig.